

ชื่อวิทยานิพนธ์	การสร้างกระบวนการการการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการ สงขลาเมืองน่าอยู่ ของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา
ผู้เขียน	นางฯ หาดัตน์ บุญญาภูวัตร
สาขาวิชา	การจัดการสิ่งแวดล้อม
ปีการศึกษา	2545

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างกระบวนการการการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการสงขลาเมืองน่าอยู่ ผลเบื้องต้นที่เกิดขึ้นจากการสร้างกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชน ตลอดจนปัจจัยและเงื่อนไขในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการสงขลาเมืองน่าอยู่ ซึ่งผลจากการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการสร้างกระบวนการการมีส่วนร่วมในพื้นที่อื่นๆ ในประเทศไทยไป การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ ร่วมกับวิธีการเชิงปริมาณ เริ่มต้นด้วยการศึกษาเชิงคุณภาพเรื่องแนวทางการสร้างกระบวนการการมีส่วนร่วมและปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์อาสาสมัครประจำอยู่ ผู้นำและคณะกรรมการชุมชน ผู้รู้ ซึ่งได้จากการเดินแบบเจาะจงจำนวน 3 ซอย หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเชิงคุณภาพไปสร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาผลเบื้องต้นที่เกิดขึ้น รวมทั้งปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินโครงการในเชิงปริมาณโดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายด้วยการแบ่งกลุ่มแบบไม่ไส้คืน ได้กู้มตัวอย่างจำนวน 206 คนเรื่องจากจำนวนทั้งหมด 2,060 คนเรื่อง ใน การศึกษาเชิงปริมาณใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติค่าร้อยละค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติวิเคราะห์ทดสอบชั้นตอน

ผลการศึกษาเชิงคุณภาพ พบว่า แนวทางการสร้างกระบวนการการการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการสงขลาเมืองน่าอยู่ มีการดำเนินการใน 3 ชั้นตอน ได้แก่ การเตรียมความพร้อมเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน การดำเนินการ และการติดตามประเมินผล ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมต่างๆ ตามลำดับ 8 กิจกรรม ได้แก่ การเตรียมการ การคัดเลือกอาสาสมัครประจำอยู่ การประชุมสัมมนาอาสาสมัครประจำอยู่ การสร้างผู้นำชุมชน การจัดการชุมชนและกระบวนการชุมชน การจัดกิจกรรมภายในชุมชนของตนเอง และการจัด Zoning ในการพัฒนา ส่วนผล การศึกษาเชิงปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนได้แก่ สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของคนเมือง

การบริหารจัดการ กลไกของภาครัฐ รวมทั้งเงื่อนไขของชุมชนและองค์กรที่เข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งพบว่า ในกระบวนการดำเนินการไม่ได้เคราะห์ทุนทางสังคม จึงไม่ได้นำศักยภาพที่แท้จริงของ ชุมชนเข้ามาร่วมในกระบวนการรับเคลื่อนโครงการสงขลาเมืองน่าอยู่

ผลการศึกษาเริงปริมาณพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องเมืองน่าอยู่ เป็นอย่างดี แต่มีบางกลุ่มยังขาดความรู้เข้าใจที่ถูกต้อง และมีอัตราณาระดับการมีส่วนร่วมของ ประชาชนโดยรวมพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับน้อย จากการทดสอบทาง สถิติโดยการวิเคราะห์ทดสอบแบบขั้นตอน (Stepwise method) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 พบว่า ปัจจัย 4 ตัวที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการสงขลาเมืองน่าอยู่ ได้แก่ บทบาทของผู้นำและคณะกรรมการช่วย การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร แรงจูงใจในการมีส่วนร่วม และระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชน ซึ่งสามารถอธิบายการผันแปรของการมีส่วนร่วมของประชาชน ในโครงการสงขลาเมืองน่าอยู่ได้ร้อยละ 70.1 ($R^2 = 0.701$)

ด้านปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการสงขลาเมืองน่าอยู่ โดยการสร้างกระบวนการ การการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น พบว่า การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมน้อยเนื่องจาก การ ประชาสัมพันธ์โครงการไม่ทั่วถึง ไม่ต่อเนื่อง ไม่เจาะลึก จุดอ่อนในกระบวนการภารกิจการสร้างการมี ส่วนร่วมที่สำคัญคือไม่ได้สร้างผู้นำในการเปลี่ยนแปลงที่แท้จริง รวมทั้งกระบวนการไม่ก่อให้เกิดการ เรียนรู้ที่นำไปสู่แนวปฏิบัติการด้วยตนเองของชุมชนเชิงสมาชิกภายในชุมชน

Thesis Title	The Promotion of Public Participation Process in Songkhla Healthy Cities Project of Songkhla Municipality Changwat Songkhla.
Author	Mrs.Jutarat Boonyanuwat
Major Program	Environmental Management
Academic Year	2002

Abstract

As sustainable development with public-participation approaches has been the major goal of municipalities in Thailand , studies on how to promote such approaches are in great need. This research is to study the process of promoting public participation in the Songkhla Healthy Cities Project of Songkhla Municipality, as well as the primary outcomes of the project. Both qualitative and quantitative research methods were employed to identify factors and conditions contributing to and obstructing the process. Three specific areas with different characteristics were selected for the qualitative research approach, which includes participant observation and interview. The promoting process comprised three main stages: (1) forums for developing a common understanding among community leaders and members, (2) project implementation, and (3) project evaluation. According to the result of the qualitative analysis, factors related to the community participation include socio-economic characteristics of urban dwellers, the bureaucratic administration and mechanisms of the project, and the backgrounds and social conditions of the community leaders and their communities. A step-wise regression method was used to analyze data derived from questionnaires of 206 households in the project area. Factors contributing to the low level of community participation are: the roles of community leaders and committees, the reception of information concerning the project, the motivation of project participation, and the duration of residency ($R^2 = 0.701$). However, due to the fact that the project did not take the community capital into account, the project achievement was limited, as the agents of changes in the communities were not adequately identified and mobilized.